

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ	
	Додипломске академске студије	
	Студијски програм(и):	ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Назив предмета	МЕТОДЕ АНАЛИЗЕ И СИНТЕЗЕ У ПРОСТОРНОМ ПЛАНИРАЊУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни предмет	V, VI	2+2, 2+2	9
Наставници	Проф. др Богдан Лукић, ванр. проф			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености

Циљеви изучавања предмета:

Овај предмет треба да прикаже и објасни најважније елементе и теоретска објашњења просторног планирања данас у Европи и Србији, као и да упути на праксу стратешког планирања на регионалном, националном и континенталном нивоу. Посебно ће бити објашњене тенденције просторне интеграције на прекограничном, трансрегионалном и транснационалном нивоу. Такође ће бити дат приказ основних техника које се примењују код просторног планирања, превасходно ради вредновања појединих стратегија (сценарија, варијанти) са становишта трошкова и користи или достизања циљева, прагова развоја и сл.

Исходи учења (стечена знања):

Исход предмета ће бити оспособљавање студента за коришћење савремених метода и техника у просторном планирању, практична примена стечених знања на примерима стратегија просторног развоја општина у Републици Српској, као и начина коришћења стратешких докумената у Европи и Републици Српској у будућој пракси планирања.

Садржај предмета:

- Теоријска настава:**
- Увод у проблематику предмета; Просторно планирање и просторни план
  - Дефинисање појма - простор, територија, функционално подручје
  - Анализа и синтеза као облици мишљења и рашчлањивање и обухватање проблематике простора: затворени и отворени облици мишљења
  - Дедукција и индукција у простору
  - Простор као предмет анализе и синтезе (методе и технике)
  - Простор као ресурс и вриједност
  - Простор као систем и простор као ограничење
  - Стратегија просторног развоја (општина, регион, држава, европски региони) – метод израде
  - Разлика између просторног плана и стратегије просторног развоја
  - Стратегије развоја (општина, регион, држава, европски региони)
  - Примери стратегија развоја и стратегија просторног развоја
  - Интегрални метод у просторном планирању
  - Примери просторних планова и њихов садржај
  - Однос економских и еколошких принципа одрживог развоја територије
  - Одрживи развој – принцип и метод
  - Естетско-еколошки принципи у развоју територије – метод у просторном планирању
  - Субјективан и објективан доживљај простора
  - Идентитет простора као елемент просторног развоја
  - Природни и културни пејсаж
  - Једноставне и сложене технике планирања
  - Прагови развоја као једноставна (графичка) техника
  - Садржај просторних планова и груписање сектора

- Могућности и ограничења техике прагова развоја
- Развијеност и развој општина
- Парактичан рад – стратегија просторног равоја општине
- Стање и проблем развоја општине - показатељи развоја
- Парактичан рад – стратегија просторног равоја општине
- Вертикална и хоризонтална корелација у просторном планирању
- Пример Стратегије развоја града (са припадајућим насељима унутар урбаног региона)
- Веза просторног и урбанистичког планирања Прострони план општине и генерални план града – међузависност и условљеност
- Имплементација просторних планова
- Модели имплементације планова
- Мере и инструменти за спровођење планова
- Економске, финансијске, правне, организационе, техничке мере
- Програмирање у просторном планирању
- Примери модела имплементације планова
- Јавни увид у планирању и учешће јавности у процесу израде и доношења планова
- Парактичан рад – стратегија просторног равоја општине
- Регионализација и улога града у процесу регионализације
- Сложене технике планирања - Вишекритеријумска анализа у одабиру локације у планирању
- Појам градског региона и однос градова са ближим и даљим окружењем (однос град и регион)
- Сложене технике планирања - Вишекритеријумска анализа у одабиру локације у планирању
- Умрежавање градова и значај урбаних мрежа
- Вишекритеријумска анализа у одабиру локације у планирању
- Европске тенденције умрежавања градова
- Могућност и позиционирање градова Републике Српске и балканских земаља у европској мрежи
- Идентитет простора као елемент просторног развоја
- Природни и културни пејсаж
- Територијални капитал (активирање, резултанта развоја)
- Сложене технике планирања – анализа трошкова и користи на конкретном примеру (цост&бенефит анализа)
- Територијална кохезија и ефикасност
- Сложене технике планирања – анализа трошкова и користи на конкретном примеру (цост&бенефит анализа)
- Конкурентност територије (подела активности у региону)
- Сложене технике планирања – ГАМ матрица (метод достизања циљева)
- Приступачност територије као основни елемент развоја и резултат планирања
- Сложене технике планирања – ГАМ матрица (метод достизања циљева)
- Планирање специјалних намена у просторним плановима
- Војни објекти, зоне заштите, заштита од елементарних непогода и др.
- Управљање територијом као инструмент спровођења просторних планова
- Управа и управљање; буџетирање општине/региона/државе и стратешки документи

Практична настава: Вјежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад, конкретна вежба примене и модификације принципа политике просторног планирања

Методе наставе и савладавање градива:

предавања, вјежбе и семинар

Литература:

Обавезна литература:

1. Стојков, Б. (1999): **Методе и техике просторног планирања**. Географски факултет Универзитета у Београду, Београд
2. Тошковић, Д. (1999): **Увод у просторно и урбанистичко планирање**. Грађевинска књига, Београд

Додатна литература:

1. Пајовић Д. (1995.): **Правна природа урбане регулације у Урбана регулација-основа за управљање развојем градова и насеља**, УУС, Београд
2. Стојков Б. (1992.): **План и судбина града**. Грађевинска књига, Београд
3. Стојков Б. (2004.): **Стратешко планирање (просторног) развоја у Европи и Србији**, у Стратешки оквир за одрживи развој Србије, ИАУС, Београд
4. Стојков Б. Шећеров В, Невенић М, Ђорђевић А. (2004.): **Two Strategies-Belgrade and Vienna** у DER DONAURAUM-Ecologisation on the Danube Region, IMP, Vienna, Vienna
5. Шећеров, V. (2007): **Могућности унапређења стратешког планирања градова и њихових региона у Републици Србији**. Докторска дисертација. Географски факултет Универзитета у Београду, Београд
6. Шећеров V, Невенић М. (2004.): **Полуге управљања развојем општине-конфликти и могућности у**

Локална самоуправа у планирању и уређењу простора и насеља-стручна питања, АПШС и Географски факултет Универзитета у Београду, Београд

7. Шимуновић И. (1996.): **Град у регији или регионални град**, Логос, Сплит
8. Група аутора (1997): **Стратешко планирање градова у новим условима**. Удружење урбаниста Србије, Београд
9. Група аутора (2004): **Локална самоуправа у планирању и уређењу простора**. Асоцијација просторних планера Србије, Географски факултет Универзитета у Београду, Београд
10. Група аутора (2001-2007): **Планска и нормативна заштита простора**. Асоцијација просторних планера Србије, Географски факултет Универзитета у Београду, Београд
11. Група аутора (2008): UN HABITAT-SIRP књига. UN HABITAT, Београд
12. Група аутора (1998): **Планирање предела**. Удружење урбаниста Србије, Београд
13. Група аутора (1997): **Урбанизам Европе**. Удружење урбаниста Србије, Београд
14. **Vision Planet - Strategies for Integrated Spatial Development of the Central European, Danubian and Adriatic Area**, Background Report, 2000.
15. Graute, U. (ed.) (1998.): **Sustainable Development for Central and Eastern Europe**. Springer, Dresden.
16. **Ка интегралном развоју града Ниша**. UN HABITAT – SIRP Програм, Београд/Ниш, 2006
17. McLouhlin J. (1969.): **Urban and Regional Planning**. Faber&Faber, London.
18. **Planet Cense**, BBR, Bon, 2006.
19. Sartorio S.F. (2006.): Strategic Spatial Planning – A historical review of approaches, its recent revival, and in overview of the State of the Art in Italy. www.usl.ethz.ch
20. Strategy Plan of Vienna – Summary. City of Vienna, Vienna, 2001..

Облици провјере знања и оцјењивања:

- активност у току наставе
- практична настава
- колоквијум-и
- семинар-и
- завршни испит

Похађање наставе и ангажованост	Колоквијуми	Семинарски	Завршни испит
5	30	5	60

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Богдан Лукић, ванр. проф